

Gevoel van onrecht zet aan tot actie

Het was de bekende druppel die de emmer deed overlopen. De voorstellen van politieke partij D66 om de veestapel in Nederland te halveren om daarmee het ammoniakdossier en tal van andere problemen op te lossen, raakt heel veehoudend Nederland. Veehouders zijn afgelopen tijd wel vaker aangewezen als veroorzaker van allerlei problemen rondom klimaat, gezondheid en ruimte, maar het voorstel van Tjeerd de Groot van D66 leek de finaleslag. Verenigd in het spontaan ontstane Farmers Defense Force zullen duizenden boeren op 1 oktober hun ongenoegen laten blijken met een massaal protest.

Normaal gesproken blijft ongenoegen beperkt tot het boeren erf of komt het tot uiting op een vergadering, maar nu is de maat echt wel vol. Vooral ook omdat er een gevoel van onrecht heerst. Stallen stoten beduidend minder ammoniak uit dan vroeger, er wordt efficiënter omgegaan met mineralen, er zijn minder koeien als gevolg van de fosfaatwetgeving, terwijl aan de andere kant het auto- en vliegverkeer alsook het aantal mensen in Nederland alsmat toeneemt. Het voelt oneerlijk wanneer vliegvel-

den mogen uitbreiden, terwijl veehouders moeten investeren in emissiearme vloeren of milieuvergunningen niet meer worden verleend. Ook de machtsverhoudingen tussen landbouw en bijvoorbeeld woning- en wegenbouw liggen bij voorbaat scheef. Mocht het tot extern salderen van emissierechten komen – een systeem waarbij eigenaren van (bouw)projecten emissierechten mogen opkopen van andere bedrijven die stikstof produceren – dan trekt de landbouw aan het kortste eind en is er vrees voor forse teruggang van het aantal veebedrijven. Niemand twijfelt eraan dat ook de veehouderijsector weer aan de slag zal moeten na het voorstel van de commissie-Remkes over het stikstofdossier. Nu al wordt er over de kansen gesproken over het verlagen van het eiwit in het rantsoen of de inzet van kunstmestvervangers. Als de pijn over alle sectoren in de samenleving eerlijk verdeeld wordt, dan zal de veehouderijsector ook hier wel weer de schouders onder zetten. Duidelijk is wel dat het dagelijkse nieuws erg negatief afstraalt op de veehouderijsector. Dat die druppel van De Groot en het gevoel van onrecht nu tot een landelijk zichtbaar protest leiden, is meer dan begrijpelijk.

JAAP VAN DER KNAAP HOOFDREDACTEUR